

допускати втручання інститутів Європейського Союзу у внутрішні справи і проводити за потреби незалежну зовнішню політику;

- існування «суверенітету» ЄС, що складається з прав реалізації суверенних прав і окремих повноважень, переданих йому урядами держав-членів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Воронянський О. В. и др. Національний суверенітет: український вимір в контексті світової політичної думки. – 2017.
2. Моїсєєва Н. І., Омельченко Г. Ю. Комунікаційна діяльність в структурі соціально-комунікаційного знання. – 2017.
3. Пилипенко С. Г. Модуси сучасної культури в інформаційному просторі / С. Г. Пилипенко // Сучасне суспільство. — 2013. — Випуск 1. — С. 120–128.
4. Voronyansky O. Systemic risks of destabilization of social systems of post-industrial society in the context of economic crisis and war. – 2022.

Стєкольников Сергій Олексійович

Науковий керівник – канд. істор. наук, доц. Чернікова І.В.

Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди

ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ СТАНОВИЩА УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ ЗА ЧАСІВ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ

Після смерті Болеслава його продовжувачем став польський король Казимир Великий, який у середині XIV ст. заволодів Галичиною. Волинь, попри заклики папи до хрестового походу проти "схизматиків", литовському князю Любарту вдалося відстояти. Після приєднання Галицьких і Холмських земель до польських володінь, становище православних тут помітно погіршилося.

Після вступу великого князя Литовського Ягайла у шлюб із польською королевою Ядвігою було покладено початок об'єднанню Польського королівства та Литовського князівства. Однією з умов шлюбу був перехід Литовського князя в католицизм. Ще 1385 р. Ягайло офіційно відрікся від православ'я, а за рік після шлюбу, 1387 р., він оголосив римо-католицьку віру панівною в Литві. Незабаром почалися утиски православних. У Перемишлі католикам було передано православний собор. На Городельському сеймі 1413 р. було видано указ про недопущення православних до вищих державних посад.

1458 р. уніатський Константинопольський патріарх Григорій Мамма, який перебував у Римі, поставив литовсько-галицьким митрополитом Григорія, який свого часу був протодияконом у митрополита Ісидора. Григорій спробував затвердити у своїй митрополії унію і почав гоніння на православне

духовенство, але не знайшов підтримки у польського короля і 1469 р. сам приєднався до православ'я.

У Люблінській унії 1569 р. політична програма Городельського сейму отримала своє завершення. Якщо до цього Польща і Литва перебували тільки в конфедеративному союзі і мали свої відмінності в управлінні, то Люблінська унія знищила самостійність Литовського князівства. Православне населення Білорусі та Західної України, яке опинилося у складі Польщі, почало відчувати систематичний гніт з боку католицизму. Особливо важким часом для української Православної церкви було правління польського короля Сигізмунда III. Цей вихованець єзуїтів, пройнятий крайніми католицькими поглядами, ставив понад усе інтереси Римського престолу.

Складне становище було і з православною ієрархією. До кінця XVI ст. більша її частина на чолі з Київським митрополитом Михаїлом (Рогозою) прийняла проголошену на Берестейському соборі 1596 р. унію і визнала над собою владу Римського єпископа. Але православні віряни переважно не прийняли і стали на захист Православної церкви.

Дуже важливу роль у захисті православ'я від розповсюджувачів унії відігравали православні церковні братства. Необхідно особливо згадати Львівське та Віленське православні братства, що являли собою згуртовані союзи міського населення. Згідно з ухваленими статутами головною своєю справою братства вважали: відкриття та утримання духовних училищ, підготовку освіченої православної молоді, створення друкарень і видання необхідних книг. Однак сили в боротьбі з наступаючим католицизмом були нерівні. Православні братства, втративши підтримку з боку шляхти, яка перейшла в католицизм, поступово скорочували свою діяльність.

До кінця XVI ст. більшість православного населення нинішніх східних областей Польщі католики вважали вже уніатським. З другого десятиліття XVIII ст. для всього православного населення Західної України, яка входила до складу Польщі, залишився тільки один православний єпископ - Білоруський. Не вніс істотних змін у становище православних у Польщі і Великий сейм 1788-1792 рр., який проголосив, серед іншого, релігійну свободу.

Наприкінці XVIII ст. до Польщі потрапляють грецькі православні купці, оселяються тут і прагнуть підтримати православ'я. Однак влада не дозволяла їм облаштовувати храми, тому богослужіння відбувалися в молитовних будинках.

Отже, можна зробити декілька висновків такі як: що УПЦ не шанували, і взагалі не надавали значення. Також можна зазначити, що УПЦ намагалися заборонити на офіційному рівні, і нав'язувалося католицизм. Але все ж таки українці, змогли відстояти свою віру, і це показує незламність нашого народу, який дуже багато пережив, але все ж таки зміг захистити своє вірування.